

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC DIN JUD. ARAD

**„Urez prietenilor politici din organizația Partidului Național-Țărănesc din județul Arad:
AN NOU, CU IZBÂNDĂ ÎNTREAGĂ.**

**„Urez țărănimii din Arad:
AN NOU ȘI BELȘUG ÎN ROADE ȘI PREȚ BUN;
SĂNĂTATE, LINIȘTE, FRĂȚIE, LUMINĂ CÂT DE
MULTĂ, PENTRU ÎNȚELEGEREA DREPTURILOR,
DATORILOR ȘI FORȚEI SALE.“**

1 Ianuarie 1936.

ION MIHALACHE.

1936

Am trecut dela nașterea lui Cristos 1935 de ani. Și înainte, de când lumea a început să-și ducă ritmul, au trecut multe mii și poate milioane de ani. Am mai trecut unul. E cel din urmă, e cel mai trist, cel mai mizerabil, e acela care des-nădăjduiește mai mult, căci în el am trăit mai intens, amintirile lui sunt mai prospete, durerile ce ni le-a adus el sunt vii încă în sufletele noastre. Nădejdele ce ni le pusesem în el, în seara despărțirii de anul care-l precedase, s'au spulberat una după alta. Din bucuriile ce am așteptat nu s'au realizat decât puține, atât de puține încât nici nu le mai ținem în evidență. Suntem doar oameni, veșnic setoși după plăceri și veșnic nemulțumiți de ceea ce ne dă viața.

Milioane de ani au trecut decând soarele răsare și apune mereu, aducând în zori, odată cu razele ce le răspândește peste plaiuri, noi și noi nădejdi și lăsând în urma sa, atunci când părăsește pământul țării noastre spre a aprinde lumina aceluiași speranțe în alte părți, locuite de oameni, nemângăere, durere, desiluzie. Anii sunt la fel. Nu se deosebesc întru nimic. Atât doar că unul a trecut iar celalalt abea începe. An cu an e frate, după cum ziua cu noaptea e soră. Nici o deosebire. Seara, în amurg, istoviți de munci grele, ne mângăem cu perspectiva unui somn reconfortant în liniștea nopții. Dar noaptea apar stafiile, strigoii și duhurile rele, cari tulbură odihna somnului

și dărâmă tot ce-am zidit peste zi, așa cum i s'a făcut bietului meșter Manole. Răsare celalaltă zi și nădejdea pune stăpânire iarăși pe noi. „Azi tot ce voi face va fi bine făcut“. Dar sunt și strigoi cari circula ziua în amiază mare. Și acești strigoi sunt mai răi, mai blestemați decât cei de noapte. Aceștia poartă mască omenească, ne apar ca binevoitori, uneori chiar ca prieteni. Sunt dulci la vorbă ca mierea de albină și totuși undeva țin, bine pregătit, acul cu otrava, gata să-l infigă acolo unde-i simțim mai bine durerea: în adâncul sufletului.

Un an rău se duce. Toată lumea se va bucura în ajunul aceluia care vine. Toată lumea va sacrifica pe altarul zeului ce se apropie. Toți vom nădăjdui că nu va mai fi neînțelegere între oameni, că perspectivele unui nou măcel se vor spulbera, că hidoasa figură a foametei, ce bântue într-o parte a țării, nu se va mai arăta. Toți vom spera că, dacă în anul ce se duce prietenii cei buni ni-au devenit dușmani de moarte, gata în oricare moment să ne răpună, în anul ce vine dușmanii ne vor deveni prieteni. Nu există suflare omenească care să nu creadă și să nu spere că anul 1936 va aduce minuni.

Prezicătorii spun că pe la mijlocul anului, în care ne punem nădejdele, se vor produce mari evenimente, chiar catastrofe.

Să sperăm că marile evenimente, nouă, Românilor, ne vor aduce bucurie și să rugăm pe

banul Dumnezeu ca să ferească patria noastră de catastrofa ce se prevestește.

Avem nădejde că încercările ce s'au făcut în cursul anului ce se duce, cari tindeau să schimbe și structura socială și orientarea politică a României, nu se vor mai produce și nu vor reuși niciodată.

Avem nădejde ca democrația să iasă, în cursul anului 1936, glorioasă asupra adversarilor ei și avem o și mai mare nădejde că țărâtimea română va reuși să așeze în acest an piatra fundamentală a „STATULUI ȚĂRĂNESC“ spre fericirea ei și spre izbânda și progresul patriei.

Sus, veghează M. Sa Regele Carol II, iar aci, alături de realitate, stă neclintit Partidul Național-Țărănesc, sub comanda vrednicului său președinte Ion Mihalache. Sunt factorii cari au și răspunderea față de poste-

ritate pentru modul cum cum-pănesc pașii acestei națiuni, dar cari dețin și întreaga încredere a țării.

În ajunul noului an privim cu încredere și dragoste către Tronul țării, ne exprimăm sentimentele de încredere în conducătorul țărănimii d. Ion Mihalache și-l asigurăm că vom fi pe baricade, alături de el, în lupta ce duce. Sperăm, în ajunul noului an, că adevărata și vrednica noastră țărâtime va inaugura, în 1936, o nouă eră, era adevăratei vieți de stat, era adevăratei democrații, era adevăratei dreptăți, era progresului, era în care toți să fie mulțumiți și în care să nu fie așa de mulți muritori de foame.

Cu astfel de nădejdi călcăm pragul noului an și avem încredere că ele se vor realiza spre binele tuturor. Așa să dea Dumnezeu.

ROMÂNUL.

Datoria Țărâtimei

de prof. Const. Teodorescu

Sufletele fraților și părinților noștri, care și-au dat viața pentru înfăptuirea „României-Mari“, nu se pot liniști, văzând că pătura suprapusă și conducătoare continuă să țină în robie pe cei care i-au lăsat în urma lor. Aceste suflete de eroi, care cu sângele lor au pecelluit granițele României de azi, nu pot fi mulțumite când văd, că pe pământul cucerit de ei, frații și părinții lor duc și mai departe jugul mizeriei și al sărăciei. Sufletele lor nu-și vor găsi odihnă deplină, decât în cazul în care urmașii lor, vor avea o soartă mai bună — în cuprinsul țării făcută prin jertfa lor.

Revoltate sunt sufletele înaintașilor noștri, când văd indolența, nepăsarea țărâtimei noastre, față de toate operile, care ar contribui la liberarea ei de robia cea nouă — robia banului. Zadarnic vor rămâne toate sacrificiile înaintașilor noștri, dacă țărâtimea română nu-și va ști apăra drepturile ei.

Țăranul român știe bine, că un singur drum are de urmat spre a sosi la ținta dorită. Acest drum îl găsește înscris în programul partidului „Național-Țărănesc“, care urmărește cu persistență înfăptuirea unui stat nou, care să se sprijine pe munca țărânească. Instrumentul politic al țărâtimei — partidul „Național-Țărănesc“,

născut în tranșeele războiului mondial, are de scop să apere interesele țărânești, învingând toate greutățile ce-i vor sta în cale. Dela înființarea lui și până în prezent, a avut de dat lupte grele spre a se menține la nivelul marelui la care se găsește, fiind socotit cel mai mare și mai tare partid din întreaga țară. Ani de zile a avut să lupte, de multe ori cu jertfe de sânge, pentru apărarea lui, în fața atacurilor furioase pe care i le dădea clasa exploatare, condusă de triumviratul Brătianu — Averescu — Goga.

Din această epocă eroică, au rămas cruci în cimitire, pe tot cuprinsul țării, care cruci stau la căpătâiul sfinților mucinici ai țărâtimei: Berberechi dela Rodovanu, ucis de liberali, țărâtime din Ruși Ardealului, uciși pe când era ministru de interne Goga — Octavian, și atâția alți, care cu sângele lor au pus floarea roșie a sacrificiului pe miscarea de desrobire a țărâtimei. Țărâtimea a rezistat și a biruit! Astăzi o nouă piedică vrea să ridice oligarhia-boerească în fața țărâtimei: agitația și dezordinea grupărilor de dreapta, conduse de d-nii Vaida, Goga și Cuza, cu care se urmărește răslețirea țărâtimei de partidul ei pentru ca despărțită în

(Continuare în pagina patra)

Pagina Tineretului Național-Țărănesc

Către org. tineretului N.-Ț. din județul Arad

Fiind bucuros de constatarea că organizarea tineretului național țărănesc progresează în tot județul — cu toate piedicile neînchipuite ce ne stau în cale — și mai ales, fiind surprins în mod plăcut de entuziasmul și numărul tinerilor ce au participat la adunarea populară dela Arad, 3 Nov. a. c. aduc tinerilor pe această cale mulțumirea și salutul meu frățesc.

Remarc în special organizațiile comunelor: Arad, Covâșinți, Chișineu-Criș, Nădab, Sinteia Mare, Zărând, col. Adea, Vârfurile, Talagiu, Avram Iancu, Guravăi, Lazuri, Pleșcuța, Budești, Măgulștea, Groși etc. Mulțumesc președinților locali și șefilor de secție, respectiv, pentru activitatea depusă în interesul partidului.

Tineretul să fie cu băgare de seamă și să se ferească de uneltele capitalismului, formate din part. liberal și așa zisele partide extremiste. Ideea lor o fi bună, dar numai pentru ei. Țărânimii nu-i trebuie alți stăpâni. ci, altă viață. Țărânimia grupată în partidul ei, vrea să fie ca stăpână pe avuții ei și pe pământul desrobii și apărat de ea.

Organizațiile tineretului sunt școala de fregătire a celor ce vor conduce țărânimia în viitor.

Idealul național a fost realizat. Mai avem de realizat idealul social: **dreptatea țărănilor.** Acesta este scopul, tineretului naț. țăr. care vrea

să scuture jugul purtat fără voce de înaintașii lor.

Trebuie însă unire și organizare, căci dușmanul este puternic și bine organizat.

Cu aceste îndemnuri urez tineretului din jud. Arad multă sănătate și fericire, cu ocazia anului care începe, iar mișcării noastre deplină izbândă.

Ion D. Ungureanu
secretarul org. tineretului
N.-Ț. din jud. Arad.

În ziua de 4 Decembrie organizația tineretului N.-Ț. din Arad a ținut adunarea generală în care s'au luat următoarele hotărâri:

1. Adunarea confirmă ca secretar pentru oraș pe dl. **Dr. Aurel Lazar.**

2. Se înființează **Cercul de studii al tineretului** fiind ales președinte al acestui cerc dl. **Ion D. Ungureanu** secretarul org. județene a tineretului, iar secretar dl. **Bota Gheorghe.**

3. Se înființează **Societatea culturală a tineretului N.-Ț.** alegându-se ca președinte dl. **Dr. Aurel Lazar** avocat

4. Se alcătuiește un program minimal de activitate care constă din diferite serbări ce se vor da în iarna aceasta în diferite cartiere.

Tinerii cari primesc ziarul sunt datori să-l dea spre citire și fraților lor din org. tineretului.

Rebeliune „Gardistă” în județul Arad

Se știe că partidul „Garda de fier” sau „Totul pentru țară” cum se numește acum, a reușit să sucească capul unor tineri cari, naivi cum sunt, cred că dictatura cu băta, ca în Germania, va aduce fericirea.

Așa și dictatorii din județul nostru înarmați cu cușite cutreeră satele în camioane și pe jos, amenințând poporul cu vorbe revoluționare pentru a-l alătura acțiunii lor. Se aruncă în public și amenințări groasnice cu înscrierea „în cartea neagră”, spânzurătoare, etc.

În acest fel sunt terorizate satele din județul nostru de grupuri întregi de câte 40—50 agitatori, cari au o anumită rază de acțiune.

Desarmează jandarmii și amenință liniștea și ordinea publică

În ziua de 17 Dec. unul din aceste grupuri a pornit din Săpreuș. Erau în număr de vreo 70. Când au ajuns în comuna Mișca, au fost somați de secția de jandarmi să se risipească, dar opunându-se au fost arestați câșiva din ei. Văzând aceasta, gardiștii au

năvălit asupra jandarmilor, maltratându-i și desarmându-i.

Dându-se alarma și cerându-se întăriri dela Legiune, lorșele trimise în ajutor au putut aresta câteva zeci din ei. Au fost reținuți însă în stare de arest numai 9 inși cari au fost înaintași Parchetului.

În ziua de 20 Decembrie s'a judecat confirmarea sau înfirmarea mandatului de arestare.

Parchetul de Arad a confirmat mandatul de arestare pe încă 30 zile pentru rebeliune și alte fapte ce se încadrează în Legea Mironescu.

Grupa care a circulat pe Valea Mureșului, a fost arestată la Vărădia, dar, fiind eliberată și-a continuat drumul răspândind peste tot o atmosferă de pericol.

Din cauza absenței totale a autorității administrative care echivalează cu o încurajare, toate cuiburile gardiste sunt în cea mai vie activitate și pregătire.

Se pare că sunt dispozițiuni și în privința înarmării acestor cuiburi.

Atragem atențiunea Ministerului de interne asupra acestor fapte.

D. Vaida-Voevod și-a retras candidatura dela Hunedoara

D. Alexandru Vaida-Voevod, fostul președinte al partidului național-țărănesc și actual președinte al „Frontului Românesc”, unit în bloc parlamentar cu d. Cuza și cu fostul adversar d. Goga, după ce își depusesese candidatura în județul Hunedoara, cu o lună mai de vreme, zilele trecute și-a retras-o, ne mai prezentându-se în aceste alegeri.

Retragerea dlui Vaida din luptele electorale, tocmai în cel mai românesc județ din Ardeal, unde acționează d. Aurel Vlad, în calitate de șef local al frontului, și unde formula „*numerus valachicus*” ar fi trebuit să triumfe mai mult, este considerată, de oamenii politici, ca o evadare din fața luptei cu foștii prieteni politici, luptă pe care știe dinainte că nu o poate câștiga.

Un fost ministru a spus următoarele, în legătură cu această retragere a dlui Vaida:

„Retragerea dlui Vaida a impresionat foarte rău. D. Vaida nu e în parlament. El are datoria, ca

șef de partid, să candideze ca să intre în Cameră. I se prezintă ocazia la Hunedoara. E un județ ardelean și e cel mai românesc județ al Ardealului. A respinge această ocazie nu poate avea alt înțeles decât **TEHMA DE O CADERE RUȘINOASĂ.**”

Cum nici naționaliștii dlor Cuza și Goga nu vor candida, se pare că dlor fug de voturile românești

Dar candidatura dlui Vaida s'a pus pe timpul când guvernul îi asigură concursul organelor administrative, el nepunând candidatura.

O întrevvedere dintre dnii Tătărașcu și Vaida l'a îndemnat pe cel din urmă să-și retragă candidatura căci d. Tătărașcu i-a declarat că și partidul liberal va candida.

Astfel stând lucrurile întreg sprijinul administrației și jandarmilor va fi acordat candidatului guvernamental. D. Vaida ve mai putând conta pe acest sprijin și neavând astfel nici o șansă, s'a retras.

Se rup rândurile Frontului Românesc

Fronturile, formate pentru un anumit obiectiv, dacă obiectivul a fost atins sau dacă, din anumite motive, s'a văzut imposibilitatea de-al atinge, se rup, ostașii săi se desolidarizează, se împrăștie.

Obiectivul frontului românesc al dlui Vaida a fost puterea, care trebuia dobândită la data precisă de 10 Aprilie 1935, după spusele unuia dintre fruntașii arădani. Data preluării puterii a fost mereu împinsă și iată-ne acum în 1936 și puterea se menține la distanță de ahtiașii frontului. Urmarea firească este ruperea rândurilor. Obiectivul nu se poate atinge, o ideologie a sa frontul nu are, potâncăle se împrăștie.

Ziarele din capitală aduc știrea că doi dintre cei mai înverșunați

luptători ai frontului, se pregătesc să părăsească partidul condus de d. Vaida spre a trece la național-creștinii. Aceștia ar fi urmași și de alți luptători din front.

S'a răspândit știrea că dnii Viorel Tillea și D. R. Ioanășescu, nemulțumiți de atitudinea dlui Vaida, șeful frontului, sunt hotărâți să treacă în gruparea dlor Goga și Cuza. Dlor vor fi urmași și de alte elemente, dacă d. Vaida nu va reveni și nu va accepta acordul de colaborare cu dnii Goga și Cuza.

Stranie este de altfel și știrea că nici național-creștinii nu vor fi scutiți de astfel de dezertări. Se pare că primul care va părăsi pe național-creștinii va fi d. Nichifor Crainic.

Ciocoii și Poporul

Doamna ciocoiului prof. Iorga împreună cu alfe doamne de ciocoi, au dat buzna prin țară ca să adune cozonaci pentru a-i trimite de Crăciun ostașilor italieni din Abisinia.

Da! Doamnele unor ciocoi din țara noastră, ai căror bărbați fac parte din diferite partide politice preferă (dulce preferință) reclama pompoasă a ziarelor și grațiile nasturilor strălucitori, în loc să aline durerea flămânzilor ce muncesc pe moșile lor.

Acesse doamne de ciocoi sătui, adună cozonaci pentru soldații și ofițerii italieni, iar acasă, în țara lor, Basarabeni Moșii și alții din alte părți mor de foame.

Aceasta este iubirea ciocoiască față de poporul nenorocit. Îi ține flămând și gol; îi pune la muncă și nu-l plătește omenește; îi fură volul și avuții și-l ține în înfurnecul minții. Iar pentru ca să-l înșele pe acest popor neștiutor, îi fac toffelul de partiduse, pentru a-i slăbi puterea.

Popor de țărani! Scăparea fa nu va veni dela partidele ciocoiști (Brătianu, Goga, Vaida, Cuza Codreanu) nici dela comuniști, ci dela ține însuși. Dela partidul tău **Național-Țărănesc.**

Onor. Secretariatul General al Org. Tineretului N. Ț. ARAD.

Subsemnatul Chiș Marian din comuna Covâșinț, jud. Arad, fiind numit de Dvoastră și însărcinat să organizez tineretul partidului nostru în comuna Covâșinț, am reușit să înțighebez o organizație compusă din 91 tineri, împărțiți în 9 grupe, fiecare cu șeful ei. Despre aceasta v'ați convins personal în vizitele ce le-ați făcut acestei organizații.

Socotind că m'am făcut toată datoria, atât față de încrederea ce mi-ați dat-o, cât și față de partid, demisionez din calitatea de secretar local, pentru a face loc alegerii conform art. 5 din Statut.

Arad la 30 Decembrie 1935
Chiș Marian

D. Iuliu Maniu în Hunedoara

Se știe că guvernul a fixat alegeri parțiale în trei județe, și anume în Suceava, Hunedoara și Mehedinți.

În județul Hunedoara partidul național-tărănesc a candidat pe d. Ghiță Pop, fruntaș politic ardelean.

Se vorbește despre o probabilă colaborare a tuturor grupărilor democratice, spre a lua lupta cu guvernul și formațiile de dreapta. Dacă totuși o înțelegere nu s'ar putea perfecta între partidul național-tărănesc, par-

tidul social-democrat și partizanii frontului plugarilor d. Hunedoara, atunci partidul național-tărănesc va lupta singur.

Se afirmă că însăși d. Iuliu Maniu, fruntașul cel mai de seamă al Ardealului va lua parte la bătălia electorală din Hunedoara. În acest scop dsa se va duce, între 28 și 31 Ianuarie, la Deva de unde va conduce personal campania. Înainte de alegeri cu câteva zile d. Maniu va lua cuvântul într-o întrunire, care va fi convocată la Deva.

Participarea dlui Iuliu Maniu, la aceste lupte, este semnificativă. Dsa vrea, pe de o parte, să demonstreze că minciunile colportate de către adversarii politici ai partidului național-

tărănesc sunt și rămân minciuni, dsa fiind solidar cu conducerea partidului, pe de cealaltă parte participarea dsale la lupte vădește o hotărâre fermă de a răsturna guvernul dlui Tătarăscu.

Alegerile parțiale, despre cari vorbim aici sunt condiționate de rămânerea la putere, până la data lor, a actualului guvern.

Trebuie să facem această rezervă, căci evenimentul de care facem amintire în altă parte a ziarului, s'ar putea produce mai de vreme. În acest caz campania electorală nu va mai avea drept obiectiv o alegere parțială ci alegeri generale.

Ceasul poate aduce mai mult decât anul.

Național-creștinii își sfîșesc mijloacele de luptă

La Chișinău, în Basarabia, s'a întâmplat cel mai ciudat eveniment creștinesc din ultimele vremuri. Organizația național-creștină de sub conducerea poetului O. Goga și profesorului A. C. Cuza, ambii creștini neaoși ca și organizația lor politică, a „SFINȚIT” câteva zeci sau sute de ciomege, pe cari probabil vor să le utilizeze în viitoarele discuții politice ce le vor avea cu adversarii. Fiindcă partidul este „creștin” era logic ca și mijloacele politice, băte, să fie sfîșite în sfânta biserică și prin mijlocirea vre'unui cuvios și evlavios părinte sufletesc.

Știm că guvernul nu înțelege să intervină energic față de elementele de desordine ale național-creștinilor, după cum n'o face nici față de „gardii”, căci are nevoie de o permanentă diverziune. Nu înțelegem însă de ce organele superioare bisericesti nu intervin, când se comit astfel de fărâdelegi. Biserica își dă binecuvântarea și sfîșește mijloacele de pe urma cărora va curge sânge și cari vor produce eventual și moarte. Este asta o procedură creștinească? Se potrivește poate cu percepțiile legilor lui Christos? Este

poate un mijloc de întărire a credinței, care și altfel pare a fi subrezită? Nu știm. Știm însă că unii preoți, slujitori ai altarului, nu mai sunt creștini, și-au pierdut capul și ar trebui să lapede haina preoțească. Altfel creștinismul — această minunată fortăreață, în care găsește salvare măhnitul suflet al omului evadat din mocirla vieții de toate zilele — se va dărîma și se va ruina ca să dea loc noului barbarism. Sau poate sfîșitețele fețe, cari se dedau la astfel de fărâdelegi, își netezesc drumurile spre altarele noii credințe, pe care, deja, o slujesc?!

Pentruca să poată lucra legal, toate organizațiile sunt obligate să-și procure dela casierul partidului dl prof. Ardelean str. Brancovici 5, statutul cel nou, votat de congresul partidului în anul 1935, Cel vechiu nu mai este în vigoare.

Cooperație nouă

Este adevărat, că ideia cooperatistă a fost compromisă de capitalismul ciocoiesc vârat obrasnic în toate băncile populare, tratând și aci — cași în casa lui — deopotrivă de mașter și pe muncitor și pe consumator. De primul l-a angajat la muncă fără să-i plătească un echivalent al oboselii, pe cel de-al doilea l-a făcut să cumpere scump articolele necesare vieții lui.

Intrarea capitalului în băncile țărănești a fost ajutată în mare parte și de țărani, cari au creiat firmă, fără să știe a o întrebuința, căci țărănimii noastre i-a lipsit complet educația cooperatistă.

În județul Arad, avem destule bănci populare și cooperative. Ele au numai firme de cooperative, căci nu sunt formate din colaborarea multora, ci din interesul câtorva. Ba sunt 4-5 instituții cooperatiste în județul nostru, cari au același consiliu de administrație. Finanțarea lor nu se face de mulțime, ci de câțiva, cari — e și liresc — nu văd interesele mulțimii.

Cooperativele din județul nostru n'au ajuns nici măcar pe aproape de scopul pentru care s'a născut cooperația:

1. N'au procurat credite cu dobânzi suportabile pentru muncitori și micii agricultori.

2. N'au știut să aprovizioneze satele cu cele trebuincioase consumului pe prețuri mai scăzute decât în comerț. Pentru că marea poruncă a cooperației: **înlăturarea intermediarilor dintre producător și consumator**, n'a fost respectată.

3. N'au mijlocit — în condiții avantajoase de plată — procurarea inventarului agricol, atât de necesar unei regiuni agricole și care a rămas și până azi tot la mijloacele rudimentare moștenite dela cei ce s'au dus.

4. N'au știut să oprească pe samsarii piețelor, cari în mod absolutist fixează prețurile produselor agricole. Pentru că n'au venit în ajutorul plugarului, cu credite ori chiar cu oferte, pentru produsele lor în momentul când acesta avea mai mare trebuință de bani.

5. N'au valorificat produsele agricole. Și dacă această valorificare se vîntură azi și fac punct de program pentru guvern, este o minciună. Fondurile sunt ale centrului județului Arad vinde aceluiași firmă particulare cași în trecut și cu prețurile dorite de aceștia. Porcii nu mai trec decât pe unde îi mână Weisz din Oradea și câțiva de ai acestuia. *Sindicatul* nu-i pentru toți. Cerealele tot așa. Pădurile se taie de firme streine etc...

O datorie

a tuturor celor ce vor să facă naționalism, țărănism, cultură, chiverniseală, prosperare în acest județ este **să se uniască** și să atace cu toată vigoarea pe intermediari, pe oamenii de afaceri, pe gheșefarii cari cîntărează satele și târgurile noastre pentru a cumpăra produsele țărănimii pe prețuri voite de ei, pentru a vinde acestora putregaiuri fabricate dincolo de graniță, pentru a le oferi credite ca după câteva săptămâni să le vîndă casa și moșioara.

O colaborare de efort și ban a tuturor, un sprijin reciproc a satelor arădane, o intenție comună de a face comerț și industrie națională, iată cheia refacerii gospo-

dăriilor distruse de cămătarii singularizați ori constituiți în guverne.

Nu o colaborare de bani sacrificali, nu chetă, nu pomană cum știu să ceară guvernele, cari nu se mai satură ci, colaborare cu ban care să fructifice, să rămână oricând al celui ce l-a pus. Și cu această colaborare să rezolve toată criza.

Ăceastă colaborare de efort, ban și pricepere pentru prosperarea fiecăruia în parte și a tuturor deodată este ceea ce numim *cooperație*, ceea ce vrem să fie cooperația.

Vrem cooperative în județul Arad în locul celor ce mișună și trăiesc mai ușor decât noi, speculând cu sută la sută și pe consumator și pe producător.

În oraș, cooperative cari să procure muncitorilor și populației hrană, lemne, îmbrăcăminte — pe prețuri mici și cu păsuire în replăire — Cooperative cari să garanteze micilor funcționari viața procurându-le credite.

La sate, cooperative de valorificare produselor acestui județ bogat dar meru jefuit. Acestea să acorde micilor agricultori credite pe termene lungi, cu dobânzi mici. Să înlesniască formarea inventarelor agricole, dând pe credit ori numai spre folosire pluguri, mașini etc. Cooperativele dela sate să primiască în depozitele lor toate produsele agricole — plătindu-le omește, chiar și atunci când prețul de piață este mai scăzut. Cooperative de industrializarea produselor agricole: mori, lăptării, fabrici de spirt, de vopsele, de hârtie, cherestea etc. Cooperative cari să înregistreze și să soluționeze toate nevoile satului.

Când locuitorii satelor vor fi uniți, prețul produselor lor va fi dictat de ei, și nu de acei cari nu le canose truda. Nu vor vinde decât cooperativei și nu vor cumpăra decât prin cooperativă.

Și toate cooperativele unui județ unite — federalizate — și ele, într-o instituție județeană care să dea directive, să coordoneze mișcarea, să angajeze — favorabil — desfaceri și aprovizionări pentru unitățile oficiale. Să lucreze intens în folosul membrilor dela unitățile din județ, scoțând chiar și o revistă cu sfaturi tehnice, pentru plugărima, cu prețurile zilnice a tuturor mărfurilor, etc.

Așa înțelegem noi cooperația. Și așa este pusă în structura **Statului** care se pregătește.

Realizând-o așa, o scoatem din *compromisul*, în care a dus-o capitalul cămătari; iar gospodăriile vor înflori în bucuria plugarilor acestei țări și în ciuda celor ce se vor prăbuși cu siguranță.

Ion Lascu.

În ședința Delegației Permanente și a Șefilor de sectoare, ce a avut loc, Sâmbătă, 28 Decembrie 1935, s'a luat hotărîrea de a se înființa o cooperativă de credit și econ. la Arad, menită să asigure credite și line pentru tării cari le-ar solicita Partizanii noștri, pe etenii noștri, și orice alte persoane, cu o eplină garanție morală și doritoare să contribuie la promovarea cooperației în județul nostru se pot înscrie anunțându-se la d. Ion Lascu, inițiatorul acestei cooperative. Aderaziunile se vor trimite prin biroul partidului sau prin administrația ziarului.

Viața politică

Interne

În politica internă acalmie, datorită vacanței ce au luat corpurile legiuitoare. Altfel lupta din parlament ar fi continuat cu aceeași vigoare. Național-tărăniștii prin demnitate, curaj civic, documentare și inteligență, guvernamentalii și guvernul prin cinism, iar opoziția „cu minte” a dlor Cuza, Goga și Vaida prin mijloacele de cari dispune și ea și pe cari le-a prezentat în cele câteva încercări provocate în ședințele dinaintea sărbătorilor: violența și pumnul.

Miniștrii încolțiți de reprezentanții național-tărăniști, în special d. Virgil Madgearu, bucuroși de pușinul răgaz ce au căpătat, au părăsit grăbiți capitala, locul rușinoaselor eșecuri parlamentare, și s'au răspândit în toate direcțiile rozei vânturilor. D. Costinescu, ministrul industriei și comerțului, a plecat, probabil de groaza dlui Madgearu, care i-a făcut atâtea zile rele, în Maroc, Africa. Nu s'ar fi simțit bine în Europa unde d. Madgearu i-ar fi fost prea aproape.

D. Goga, se spune, a plecat la Viena. Acolo e mai aproape de Hitler, muza dsa'le dela care se inspiră.

Dealtfel plecarea dlui Costinescu în Africa nu este deloc în legătură cu războiul italo-abisinian. Altă explicație i se dă acestei plecări și încă într'un drum așa de lung. Se spune că dsa nici nu se va mai înapoia în curând de acolo și nici nu va mai trece pe la Ministerul de industrie.

Unele ziare din capitală cred a ști că nu numai d. Costinescu va avea această soartă, ci întreg cabinetul dlui Tătărescu. Au plecat în vacanță miniștrii și se vor întoarce în Capitală ca simpli particulari. Cel mult li se va da prilej să-și ia fiecare rămas bun dela departamentul respectiv.

Se crede că pe la sfârșitul lunii Ianuarie se va produce o radicală schimbare în viața politică a țării. Schimbarea este: **plecarea guvernului liberal, care nu se mai poate menține, cu toate jonglerile dlor Tătărescu și Inculeț, și înlocuirea lui cu un alt guvern pe care-l va da un partid de opoziție. Acest partid — este de prisos să mai spunem — nu poate fi altul decât cel mai puternic, cel mai popular partid care deține nemărginita încredere a țării și care prin demna sa ținută, manifestată în adunările din vară și în parlament, a cucerit și mai mult încrederea coroanei. Este vorba de partidul național-tărănesc.**

Parlamentul va fi dizolvat și se vor fixa noi alegeri, pentru ca țara să aibă o reprezentanță eșită din voința ei, iar nu din urne măsluite.

Dacă vremurile ce le trăim sunt grele este normal ca țara să fie condusă de un guvern, care reprezintă voința ei, iar legile să fie întocmite de un parlament, care să fie expresiunea neștrămutată a națiunii. Aceasta în spiritul adevăratei democrații și în spiritul parlamentarismului real.

Externe

Cel mai important eveniment în politica externă, care rămâne mereu la ordinea zilei, este, fără îndoială, războiul italo-abisinian și desigur eșecul încercărilor lui Laval, primul ministru francez și Hoare, fostul ministru de externe al Angliei. La acesta se mai adaugă urmările lui cari au culminat prin demisia lui Hoare.

Luptele în Abisinia continuă și, în timpul din urmă, au luat forme de adevărate bătălii. Succesul nu mai este mereu al italienilor, ci trece, câte odată și de partea luptătorilor negusului Haile Selasie, căci abisinenii au evitat să se opună serios înaintării italienilor până nu s'au pregătit pe deplin. Vestile transmise de agențiile italiene, ori cât de inferesafe ar fi, nu mai sunt atât de optimiste ca la început. Se vede că pregătirile negrilor au luat sfârșit și acum au trecut și ei la opunerea unei apărări serioase.

Încercările dlor Laval și Hoare, de a mijloci împăcarea celor doi beligeranți, au eșuat, căci opinia publică engleză (acolo se ține socoteală până și în politica externă de voința țării) este potrivnică intențiunii italienilor. Urmarea a fost retragerea dlui Hoare. În locul său a fost numit d. Eden, fostul delegat al Angliei la Liga Națiunilor.

Datoria Tărănimei

(Continuare din pag. 1-a)

grupuri și biserițe politice' să devie neputincioasă și ușor de îngenunchiat. Perspectiva înfăptuirii „Statului-Tărănesc” prin apropiata guvernare a partidului care militează pentru acest ideal social, a înspăimântat partidele capitaliste care desconsideră munca. Fiindcă „Stat-Tărănesc” înseamnă — între altele — condamnarea sistemului capitalist și înlăturarea liberalismului din viața publică. Ca să preîntâmpine primejdia, partidul liberal și-a organizat rezistența. Dar pentru ceasul cel greu prin care trece și-a tocmnit o echipă de acoperire alcătuită din grupările de dreapta, care fie în numele d-lui Vaida fie în numele d-lui Goga și Cuza agită stindardul unui naționalism ieftin și anarhic, iar pentru a spori „forțele salvatoare” ale ordinii capitaliste, concursul și indemnul liberal nu a lipsit pentru încheierea „Blocului Național-Creștin” în care valachiștii fără cețenia română, clienții ai pușcărilor, ori milionari de ultima oară ai d-lui Vaida stau alături de răsfățații „tanțemilor” naționaliste ai d-lui Goga.

Față de aceste apucături liberale, țărănimea este datoare să-și apere opera ei, partidul „Național-Tărănesc”, rămânând solidară și cu credința fermă în jurul steagului partidului, neascultând glasurile înșelătoare, și ducând mai departe, până la biruința totală și definitivă, opera ei, zămislită cu atâtea trudă și sfințită cu atâtea sacrificii.

Numai astfel lucrând, țărănimea de azi va împlini porunca ceasului de față.

Ședința partidului Național-Tărănesc dela 28 Decembrie

Membrii delegației permanente și toți șefii de sectoare s'au întrunit pe ziua de 28 Dec. 1935, în ședința comună la Clubul partidului din str. Vasile Goldiș.

Cuvântul de binevenire l-a rostit d. Mihai Cosma vicepreședintele organizației, — care în continuare — expune activitatea partidului desfășurată în anul ce se încheie și gândurile de înfăptuire pentru anul viitor. Precizează că principiile **Statului țărănesc** sunt definitiv stabilite. Vorbește despre defecțiunea Vaida spunând că această grupare n'a ieșit din partid, ci protagoniștii ei din Arad au fost dați afară, pur și simplu. Defecțiunea Vaida în jud. Arad n'a produs nicio turburare la sate. Partidul nostru este organizat în tot județul, iar membrii lui, stăpâni pe convingeri. Am văzut-o la adunările din vara trecută. Vorbind de activitatea organizației de Arad, remarcă impozantele adunări populare dela Radna și Chișineu Criș, la cari a luat parte și d. Ion Mihalache însoțit de d. Mihai Popovici președintele organizațiilor din Ardeal. Adunarea dela 3 Noemvrie din Arad a fost destulă dovadă că forțele partidului sunt intacte, mai ales, dacă se ține seamă de piedicile puse de adversari și de criza care stăpânește țărănimea noastră. Deasemenea apariția regulată a ziarului, al cărui conducător este neobositul profesor **Ilie Ardelean**, căruia îi mulțumește din toată inima pentru munca și pricepera depuse cu atâtea dărnicie în folosul izbandei comune, este iarăși o dovadă de forța noastră.

Momentul înfăptuirii **Statului țărănesc**, spune d. Cosma, este aproape. Niciodată o organizație politică n'a dat mai multe semne de viață ca partidul Național-Tărănesc, în acești din urmă doi ani.

O înfăptuire de mare importanță este organizarea tineretului din jud. Arad, fapt care se datorește dlui **Ion D. Ungureanu**, entuziastul secretar general al tineretului, care face operă de prezent și viitor, scăpând pe tineri de epidemia extremistă și îndrumându-i spre bine.

Mulțumește șefilor de sectoare, președinților de organizații locale pentru munca desfășurată în anul trecut. Cuvânt deosebit are pentru d. prof. **C. A. Teodorescu** secretarul general al partidului, a cărui pricepere și muncă neostoită mărește simțitor doza de energie a organizației.

În continuare, d. Mihai Cosma schițează programul de lucru pentru anul ce vine, care trebuie să cuprindă: desăvârșirea organizării în vederea **luptei și a guvernării**, funcționarea cercului de studii, stabilirea necesităților fiecărei comune, o activitate cooperativă.

Vorbind de situația politică spune că „guvernul virtualmente e căzut”. Nu vor mai fi baloane de oxigen ca să-l țină. Plecarea lui va fi mai devreme de cât ne închipuim noi.

Declară devotament dlui Ion Mihalache, Iuliu Maniu și N. Popovici, cărora propune a li se trimite și câte o felicitare.

Dl. prof. **Ilie Ardelean**, casierul partidului și directorul ziarului „Românul”, răspunde cuvintelor, adresate lui, de d. Mihai Cosma, spunând că meritul nu-i numai al conducătorului ziarului ci și al colaboratorilor dsa'le. Voiu împărți aplauzele de mulțumire, pe cari ni le-ați dat azi, cu toți colaboratorii mei.

Vorbește apoi despre jertfa ce s'a depus în organizația de Arad pentru desăvârșirea ei. Mănuitor dibac al cuvântului, d. Ilie Ardelean trece ușor la situația financiară a ziarului și organizației, prezentând-o până în cele mai mici amănunte.

Dl. **Ion D. Ungureanu** secretarul general al tineretului rectifică cuvântul de mulțumire ce s'a îndreptat numai spre ei în ceea ce privește organizarea tineretului. Mi-am făcut numai o datorie, spune dsa; ceea ce e făcut în cadrul îndatoririlor nu merită laudă. Spune apoi persoanele cari în adevăr i-au dat ajutor. Menținem, printre cei dintâi pe d. Cornel Buștea, Aurel Lazar, tânărul Chiș din Covăsinț, Inv. Ionuș, ș. a.

La discuția raportului general iau parte: Dr. Aug. Lazăr f. prefect, G. Brădean etc. Soluții inteligente formulate și cu prestața omului ce le rostia, au fost ale dlui **Nicalaie Adam**, f. deputat.

Se dă cuvântul dlui **Ion Lascu**, secretarul delegației permanente, care vorbește despre „Ce este cooperarea în Statul Tărănesc”. „Este la noi, cași peste frontarii, asvârlită spre deslegare o mare problemă, spune dsa. La lucrul ei, fiecare țară și-a mobilizat energiile. Este marea problemă a *economicului*. De repezeala deslegării ei, atârână soarta de mâine a țărilor. Secretul acestui economic, la noi în țară, l-a găsit partidul național țărănesc, al cărui program, în întregime, este centrat pe osiafirească pe realitatea sigură: țărănul — în lăturarea crizei, reînființarea gospodăriilor individuale și echilibrarea bugetelor țării este prim punct din acest program. Mijlocul? *Cooperarea*.”

Analizează apoi începuturile cooperatiei la noi, ca datând dela 1871. Spiritul binecuvântat al cooperatiei și compromisi ei, în țara noastră. Deplin cunosător al mișcării cooperatiste, expune cauzele acestui compromis, subliniind acțiunea capitalismului vârit în cooperative pentru a specula. Analizează nevoile țărănului: *lipsa de credit, neputința valorificării produselor și a brațului de muncă, neputința aprovizionării cu cele necesare, fără ajutorul intermediarilor*. Găsește că *cooperarea* este singurul mijloc de ridicare a păturii țărănești, dar o cooperatie nouă, bazată pe principiul *muncii și al respectului față de consumator*.

Încearcă să localizeze la județul nostru ideia cooperatiei, dând un program de lucru bine încheșat, dlui Ion Lascu fiind pătruns de doctrina acestui sistem economic, pentru înfăptuirea căruia a lucrat și până acum.

În concluzie d. Ion Lascu cere lupta de înfăptuire a cooperatiei și *propune* înființarea unei cooperative care să adune pe toți membrii partidului și pe toți cei ce cred în binefacerile cooperatiei.

Hotărîrea șefilor de sectoare și a membrilor din delegația permanentă de a înființa o cooperativă.

Propunând înființarea unei cooperative țărănești de credit și economie cu sediul în Arad, membrii deleg. permanente și șefii de sectoare au primit-o și stabilind adunarea de constituire în ultima Duminică din luna Ianuarie 1936 adică la 26 Ianuarie.